

Monitor ISDE 2022

Individuele woningeigenaren

Versie 30-5-2023

In opdracht van:

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

TNO innovation
for life

Inhoud

1. Inleiding
2. Leeswijzer
3. Monitor ISDE
 - i. Overzicht
 - ii. Energielabel
 - iii. Bouwjaarklasse
 - iv. Monumenten
 - v. Gestandaardiseerd besteedbaar inkomen
 - vi. Verzamelinkomen
4. Definities

Inleiding

- Deze monitor geeft inzicht in het gebruik en de effecten van energiebesparende maatregelen die worden genomen met subsidie uit de Investeringssubsidie Duurzame Energie (ISDE). De gegevens in deze monitor betreffen alleen aanvragen die zijn toegekend en subsidie hebben ontvangen.
- De gegevens van de toegekende aanvragen zijn gekoppeld met datasets van het CBS waardoor een verdiepend inzicht kan worden gegeven in de huishoudens die een aanvraag toegekend hebben gekregen.
- Daarnaast is een energiebesparing berekend van de maatregelen die met behulp van de subsidie toegepast zijn.
- Voor meer informatie kan het achtergrondrapport worden geraadpleegd.

In samenwerking met:

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

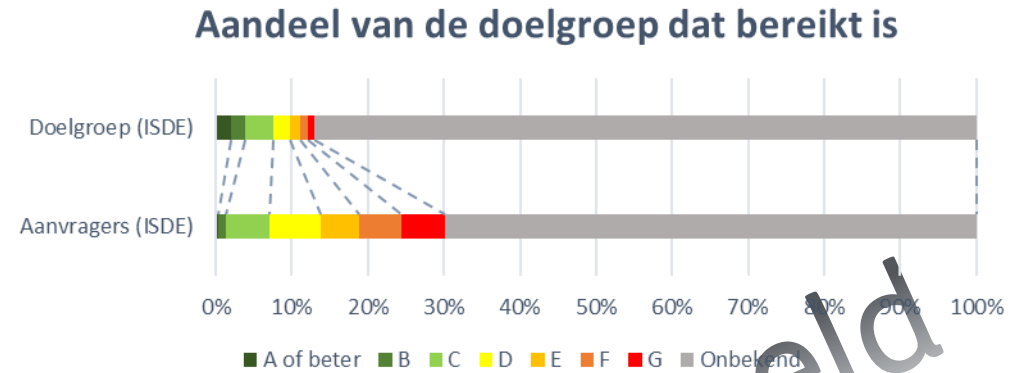
Nationaal
Warmtefonds

Leeswijzer

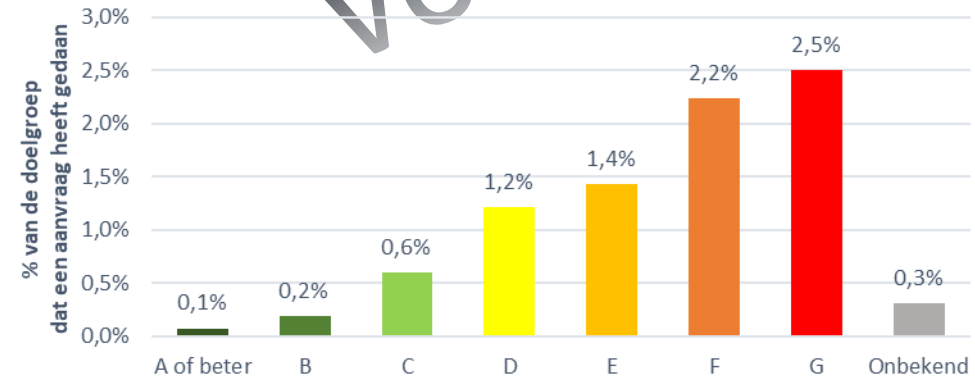
Grafiek 'Aanvragen'

- A. De bovenste balk geeft de verdeling van categorieën (in dit geval energielabel) over de doelgroep* weer, de onderste balk de verdeling van de toegekende aanvragen over de categorieën. Een vergelijking tussen beide balken geeft weer welke categorieën bij de toegekende aanvragen relatief meer (alles vanaf label C en slechter) of minder (label A en B) voorkomen.
- B. De onderste grafiek geeft weer welk deel van de doelgroep een toegekende aanvraag heeft gedaan met onderscheid naar categorieën. In dit voorbeeld is te zien dat voor 2,5% van de woningen met een label G een toegekende aanvraag is gedaan voor een subsidie of lening. Dat is relatief vaker dan voor woningen met een andere energielabel.

Grafiek A

Grafiek B

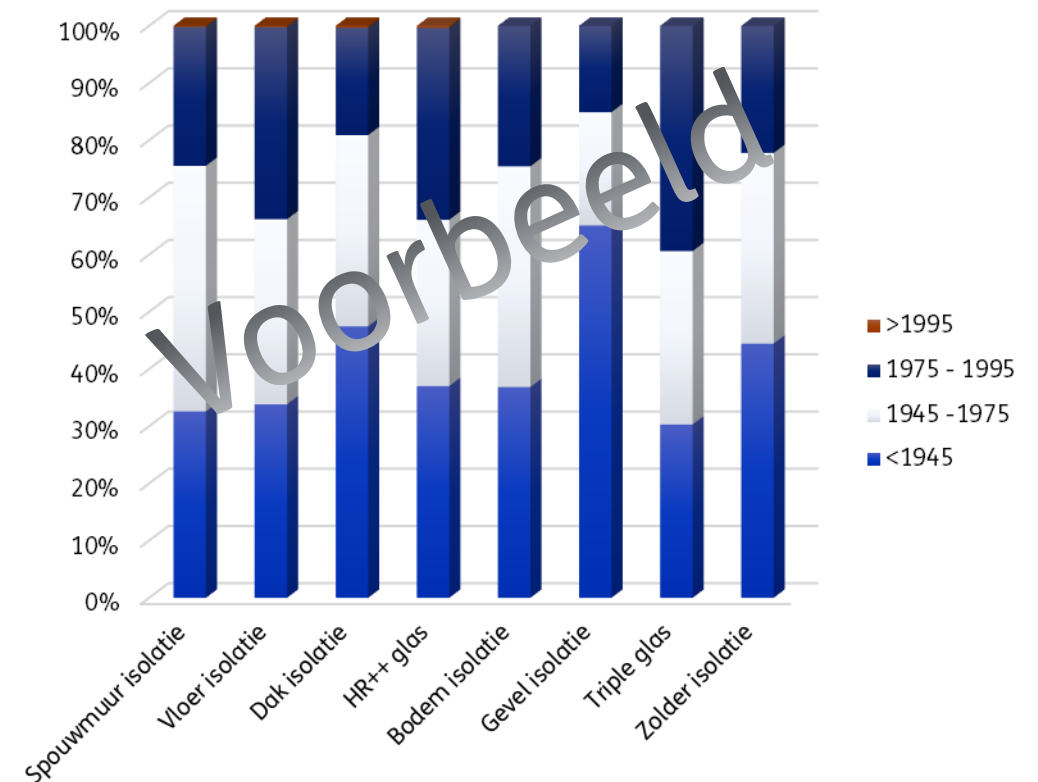
*De doelgroep is het aantal huishoudens dat in aanmerking komt voor de subsidie of lening: alle bewoonde koopwoningen (inclusief meergezinswoningen)

Leeswijzer

Grafiek 'Maatregelen'

- In deze grafiek staat elke staaf voor een energiebesparende maatregel en geven de kleuren de verdeling weer over de categorieën (in dit geval bouwjaarklasse).
- Zo is te zien of een bepaalde maatregel vaker of minder vaak wordt toegepast in een bepaalde categorie.
- Gevelisolatie wordt in dit voorbeeld overwegend bij woningen < 1945 toegepast.
- Er kunnen meerdere maatregelen per aanvraag en dus per woning zijn toegekend.

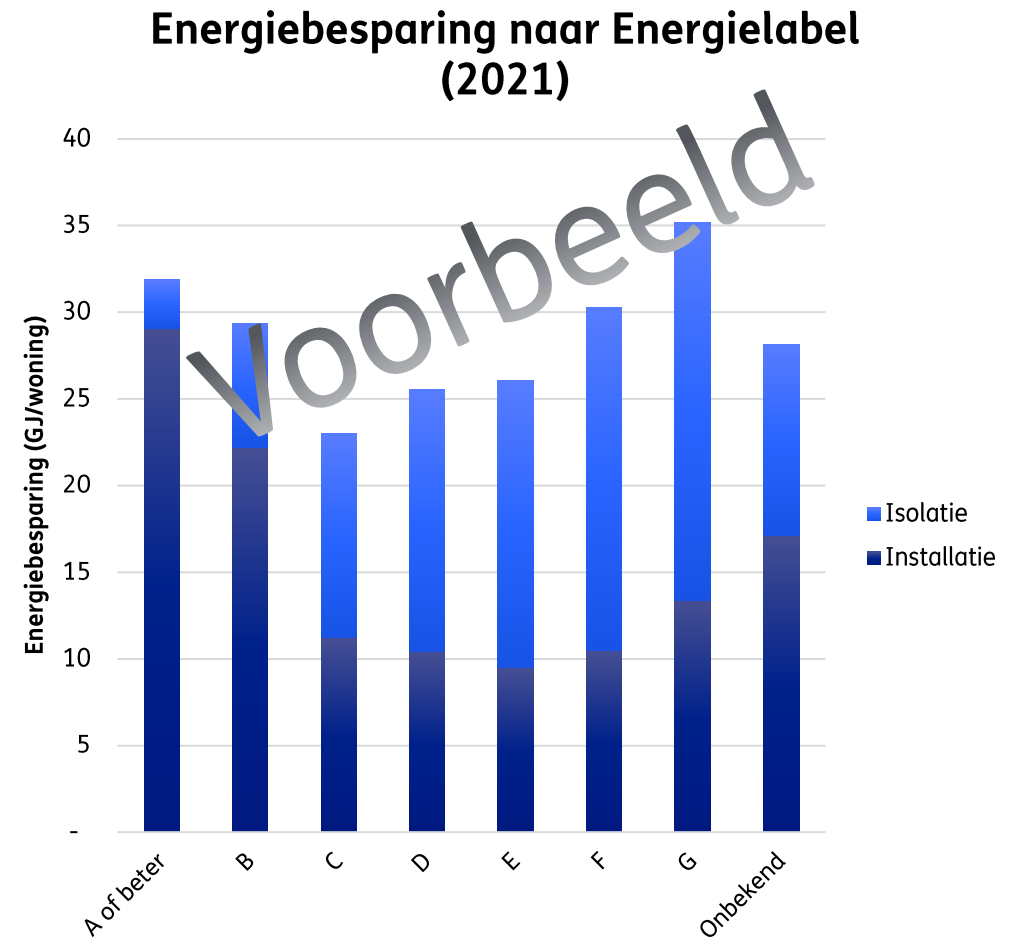
Toegepaste maatregelen verdeeld over bouwjaarklasse

Leeswijzer

Grafiek 'Energiebesparing'

- In de grafiek is de gemiddelde besparing per woning te zien, uitgesplitst naar de relevante categorieën (in dit geval energielabel), die door de in die categorie getroffen maatregelen is bereikt.
- De besparing is een optelling van besparing op aardgas, elektriciteit en warmte, waarbij rekening is gehouden met eventueel extra verbruik van bijvoorbeeld elektriciteit voor warmtepompen.
- De besparing is door TNO berekend door voor elke toegekende aanvraag per maatregel per woningcategorie de besparing te berekenen. Hierbij is rekening gehouden met overlap van bijvoorbeeld isolatie en installatiemaatregelen. De besparing is afgetrokken van de energieverbruiksgegevens die het CBS ontvangt van de netbeheerder.
- Hierbij is geen rekening gehouden met een free-rider effect*.

*Free-riders zijn huishoudens die zonder subsidie dezelfde (hoeveelheid en kwaliteit) maatregelen zouden hebben genomen

Leeswijzer Tabel

- Het bovenste deel van de tabel geeft het absolute aantal maatregelen weer dat binnen een categorie is genomen.
- In het onderste deel van de tabel staat het totaal aantal huishoudens in de doelgroep en het aantal toegekende aanvragen dat binnen een categorie is gedaan. Dan volgt welk percentage van de doelgroep binnen deze categorie een aanvraag heeft gedaan (het bereik). Bijvoorbeeld:
 - In de doelgroep zijn 421,360 woningen met een label A of beter. Er zijn 12,896 aanvragen toegekend voor woningen met een label A, dat is 2,3 % van de populatie met een label A of beter.
 - Als laatste wordt het gemiddelde aantal maatregelen per aanvraag en de gemiddelde besparing per categorie weergegeven.
 - Om te voorkomen dat resultaten herkenbaar of herleidbaar zijn tot natuurlijke personen of bedrijven rond het CBS getallen af. Als er te weinig cases zijn kunnen bepaalde resultaten niet getoond worden. De totalen in de diverse tabellen kunnen daardoor ook lichte verschillen vertonen.

Maatregelen en aanvragen						
	Voor 1945	1945 tot 1975	1975 tot 1995	1995 tot 2013	2013 of later	Totaal
Dakisolatie	2.735	4.330	1.855	130	10	9.060
Gevelisolatie	1.150	765	345	40	5	2.305
Spouwmuurisolatie	2.895	8.745	4.690	100	5	16.435
Vloerisolatie	3.515	8.230	5.725	65	10	17.645
Warmtepomp	1.935	2.065	2.170	2.105	510	8.785
Zonneboiler	435	410	300	280	75	1.570
Glasverbetering	2.615	5.305	3.095	230	5	12.150
Deurisolatie	255	1.020	710	30		2.020
Paneelisolatie	55	370	210	10		595
Totaal	15.590	31.195	20.070	3.090	620	70.565

	Voor 1945	1945 tot 1975	1975 tot 1995	1995 tot 2013	2013 of later	Totaal
Doelgroep	866.260	1.201.140	1.232.265	891.280	225.770	4.416.715
Aanvragers	7.425	14.330	9.870	2.485	570	34.680
Bereikte doelgroep	0,9%	1,2%	0,8%	0,3%	0,3%	0,8%
Maatregelen per aanvraag	2,1	2,2	2,0	1,2	1,1	2,0
Besparing (GJ/ woning)	26,2	19,9	19,5	26,1	14,7	21,5

Overzicht ISDE 2022

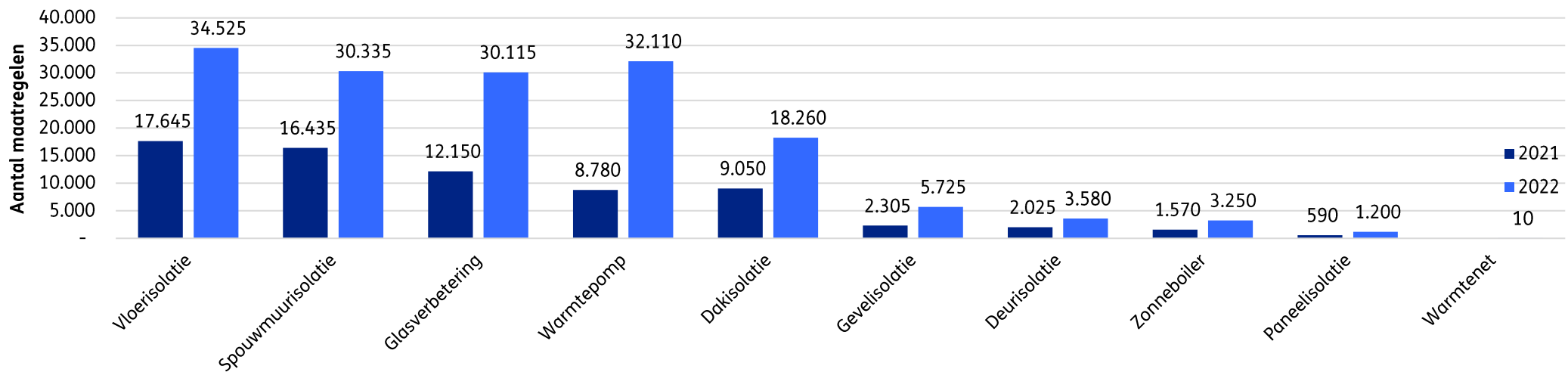
Individuele woningeigenaren

Overzicht (2021/2022)

- In totaal hebben 34.675 woningen een aanvraag gedaan en toegekend gekregen in 2021 en 80.925 woningen in 2022.
- Daarmee is in 2021 0,8% van de eigenaar-bewoners (niet in een VvE) bereikt, in 2022 is dat 1,8%.
- 645 huishoudens (1,9% van de ISDE aanvragen) vroegen in 2021 naast subsidie ook een lening aan bij het Nationaal Warmtefonds. In 2022 betrof dit 1.950 huishoudens (2,4% van de ISDE aanvragen).

Overzicht maatregelen (2021/2022)

- Met de subsidie van de ISDE zijn in 2021 70.550 maatregelen genomen (gemiddeld 2 per aanvraag) en in 2022 159.110 maatregelen (gemiddeld 2 per aanvraag)
- Vloerisolatie wordt het vaakst toegepast, gevolgd in 2021 door spouwmuurisolatie en in 2022 door de warmtepomp.

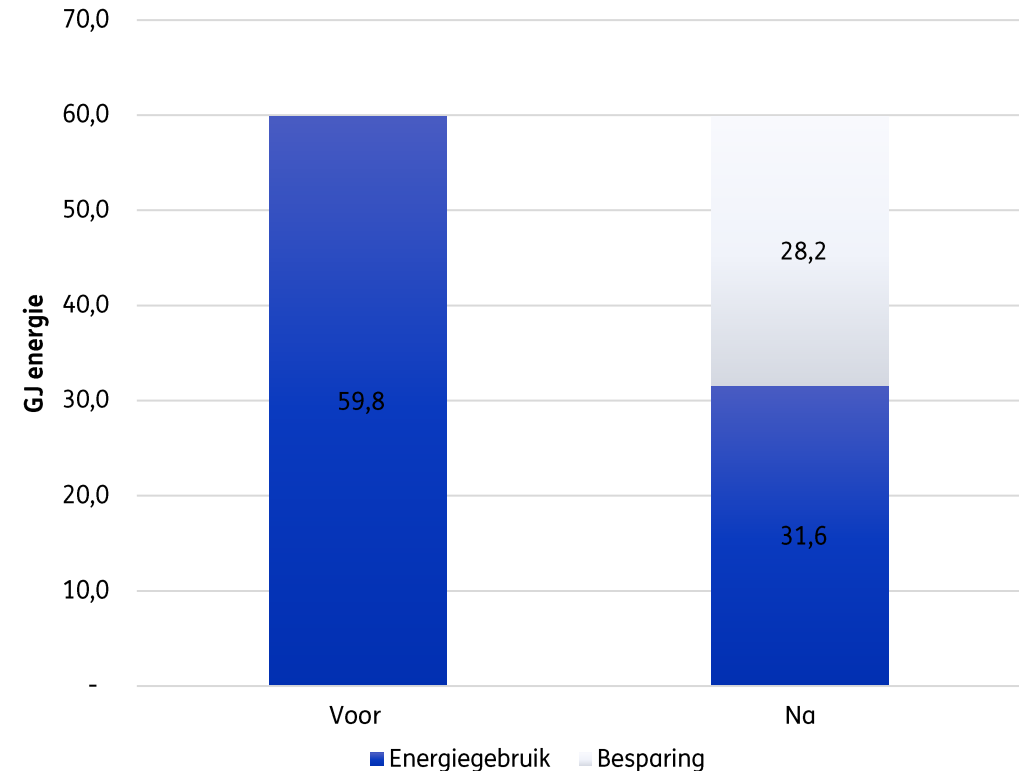

NB. Er is een afwijking met het dashboardklimaatbeleid.nl dat aangeeft dat in 2021 13.090 aanvragen voor warmtepompen zijn toegekend en 2.550 aanvragen voor zonneboilers. Het is niet bekend wat de oorzaak van de afwijking is.

Energiebesparing per woning

- Maatregelen die met ISDE subsidie zijn genomen hebben jaarlijks gemiddeld per woning 28,2 GJ bespaard. Dit is 47% van het verbruik van de aanvrager vóór besparing.
- Per woning wordt jaarlijks gemiddeld 35,4 GJ (1.118 m³) aan gas bespaard.
- Een deel van dit gas is vervangen door elektriciteitsgebruik voor warmtepompen (7,1 GJ/woning).

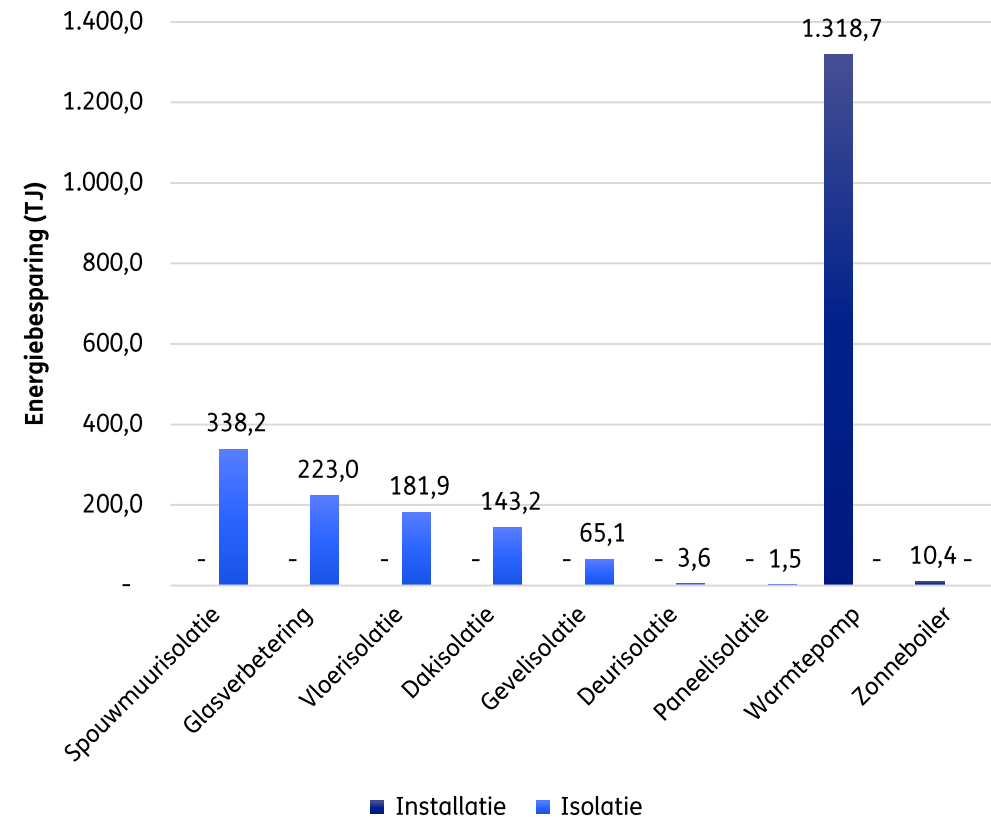
Energiegebruik (gas, elektriciteit en warmte) per woning voor en na maatregelen (2022)

Energiebesparing totaal en per maatregel

- De grootste energiebesparing is gerealiseerd door de toepassing van warmtepompen.
- Door alle aanvragers samen wordt jaarlijks 2,3 PJ* bespaard door de met ISDE subsidie gesubsidieerde maatregelen.
- In totaal hebben deze maatregelen tot een jaarlijkse CO₂ reductie geleid van 129 kton*.
- Sommige huishoudens hebben ook een lening aangevraagd bij het Nationaal Warmtefonds. De besparing van beide regelingen kan daarom niet worden opgeteld.

Energiebesparing per maatregel (in TJ)
(2022)

* Hierbij is geen rekening gehouden met een free-rider effect. De additionele besparing door de subsidieregeling kan daardoor lager uitvallen.

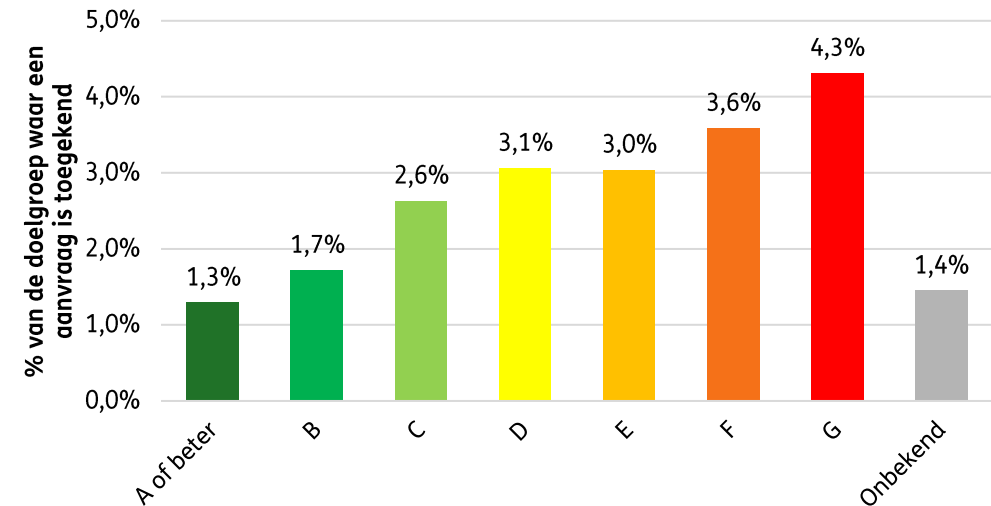
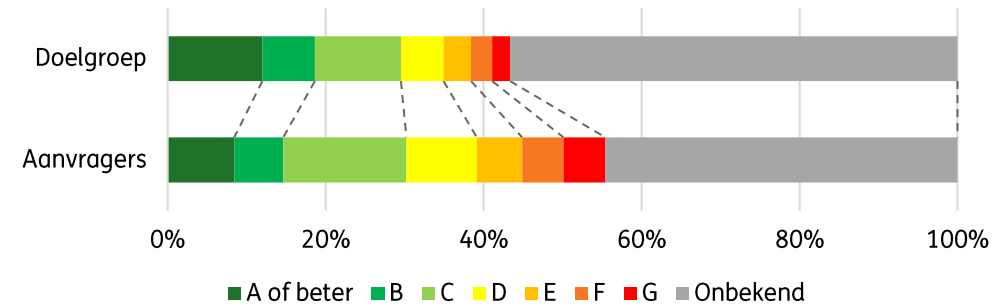
Inzicht naar energielabels*

**De peildatum voor de energielabels is 31 december 2021*

Aanvragen en energielabel

- Voor 45% van de woningen waar een aanvraag is toegekend is geen energielabel geregistreerd.
- Voor woningen met een label B en A (of beter) zijn minder aanvragen gedaan dan de verhouding van de energielabels over de doelgroep.
- Hoe slechter het label, hoe groter het percentage van de doelgroep dat een aanvraag toegekend heeft gekregen.
- In absolute zin zijn de meeste aanvragen toegekend aan woningen met een label C, omdat die woningen veel voorkomen.

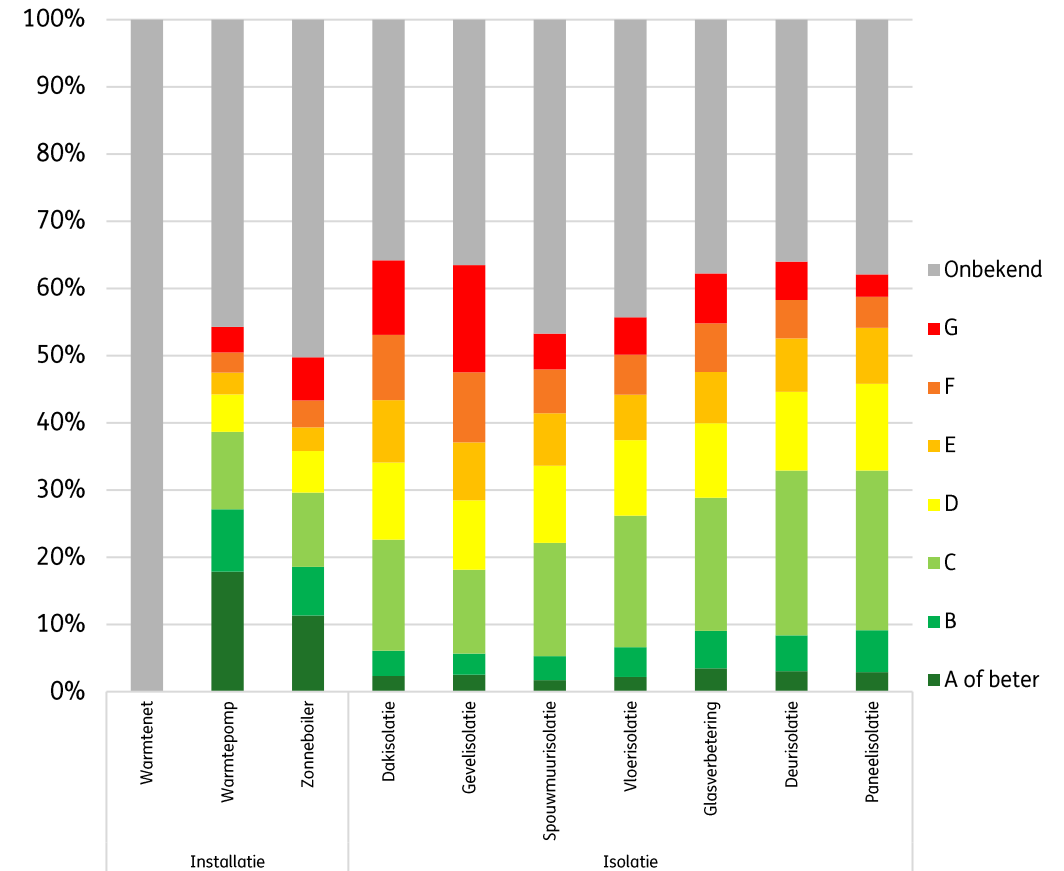
Aandeel van de doelgroep dat bereikt is (2022)

Maatregelen en Energielabel

- Warmtepompen en zonneboilers worden relatief vaak toegepast in een woning met label A of beter.
- Isolatiemaatregelen worden relatief vaker toegepast in een woning met label C of slechter.
- Gevelisolatie wordt relatief vaak toegepast in een G label woning.

Toegepaste maatregelen verdeeld over energielabels (2022)

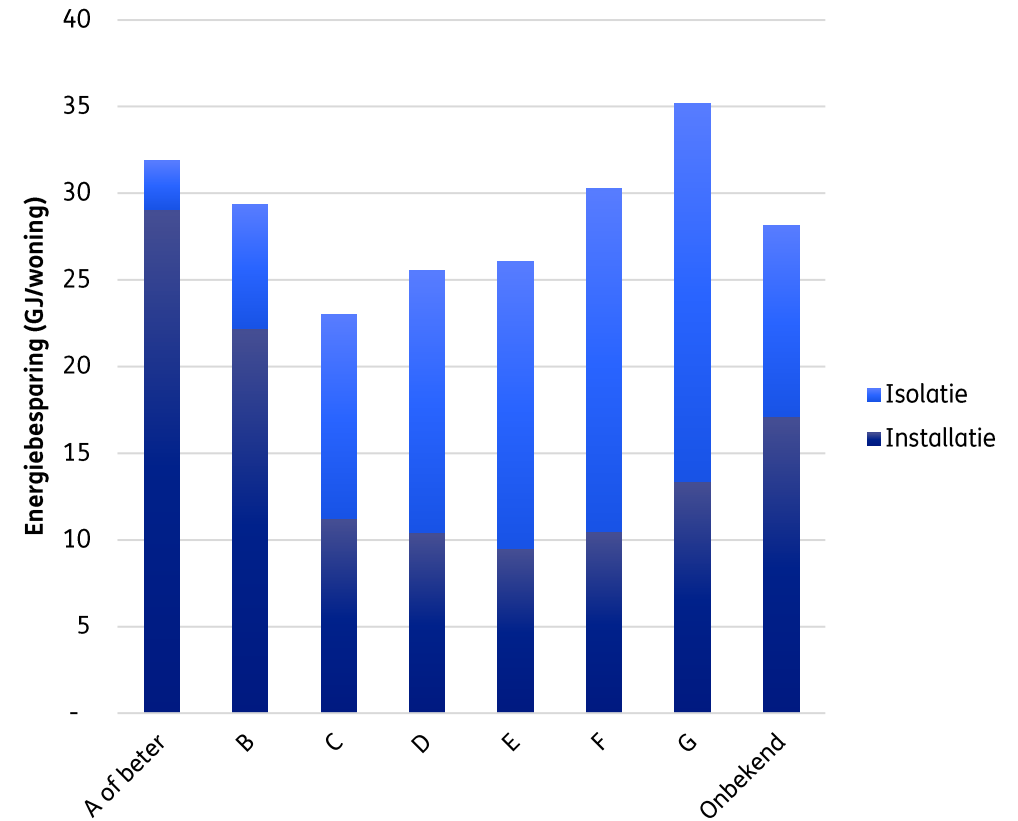

NB. Er zijn heel weinig (5) aanvragen gedaan en toegekend voor warmtenetten

Energiebesparing en energielabel

- De grootste besparing per woning is bereikt in label G woningen
- In woningen met betere labels is relatief meer besparing gerealiseerd door installaties dan bij andere energielabels

Energiebesparing naar Energielabel (2022)

Tabel Energielabel

Maatregelen en aanvragen

	A of beter	B	C	D	E	F	G	Onbekend	Totaal
Dakisolatie	425	690	3.020	2.090	1.695	1.775	2.025	6.545	18.265
Gevelisolatie	145	180	715	590	495	595	915	2.090	5.725
Spouwmuurisolatie	530	1.070	5.125	3.470	2.370	1.980	1.615	14.180	30.340
Vloerisolatie	760	1.535	6.745	3.885	2.335	2.050	1.925	15.295	34.530
Warmtepomp	5.740	2.970	3.705	1.790	1.035	960	1.230	14.675	32.105
Zonneboiler	370	235	360	200	115	130	210	1.635	3.255
Glasverbetering	1.045	1.690	5.955	3.350	2.295	2.170	2.240	11.380	30.125
Deurisolatie	110	190	880	420	285	205	205	1.290	3.585
Paneelisolatie	35	75	285	155	100	55	40	455	1.200
Totaal	9.160	8.635	26.790	15.950	10.725	9.920	10.405	67.550	159.135

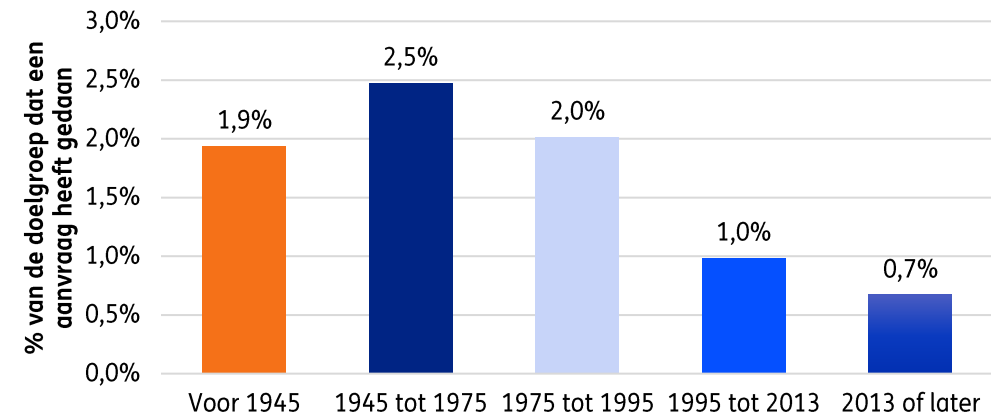
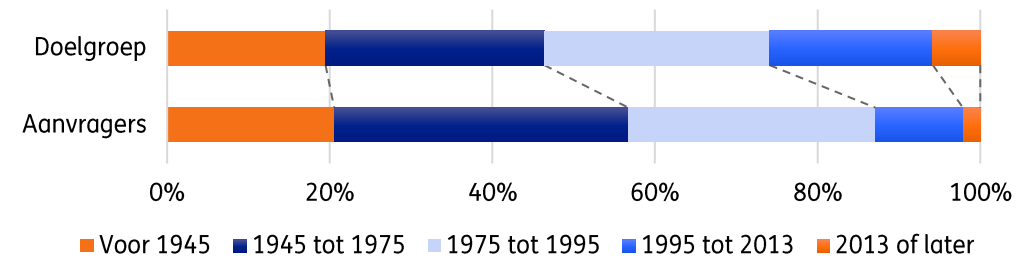
	A of beter	B	C	D	E	F	G	Onbekend	Totaal
Doelgroep	527.155	292.035	480.320	236.690	153.825	117.925	99.630	2.494.450	4.402.030
Aanvragers	6.800	5.015	12.620	7.235	4.665	4.225	4.290	36.070	80.920
Bereikte doelgroep	1,3%	1,7%	2,6%	3,1%	3,0%	3,6%	4,3%	1,4%	1,8%
Maatregelen per aanvraag	1,3	1,7	2,1	2,2	2,3	2,3	2,4	1,9	2,0
Besparing (GJ/woning)	31,9	29,4	23,0	25,5	26,1	30,3	35,2	28,2	27,9

Inzicht naar bouwjaarklasse

Aanvragen en bouwjaarklasse

- Met name voor de bouwjaarklasse 1945-1975 zijn meer aanvragen gedaan dan de verhouding van de bouwjaarklassen over de doelgroep.
- Bij woningen gebouwd in 1995 of later zijn relatief minder aanvragen toegekend.
- Relatief (en absoluut) gezien zijn de meeste aanvragen gedaan voor woningen gebouwd tussen 1945 en 1975.

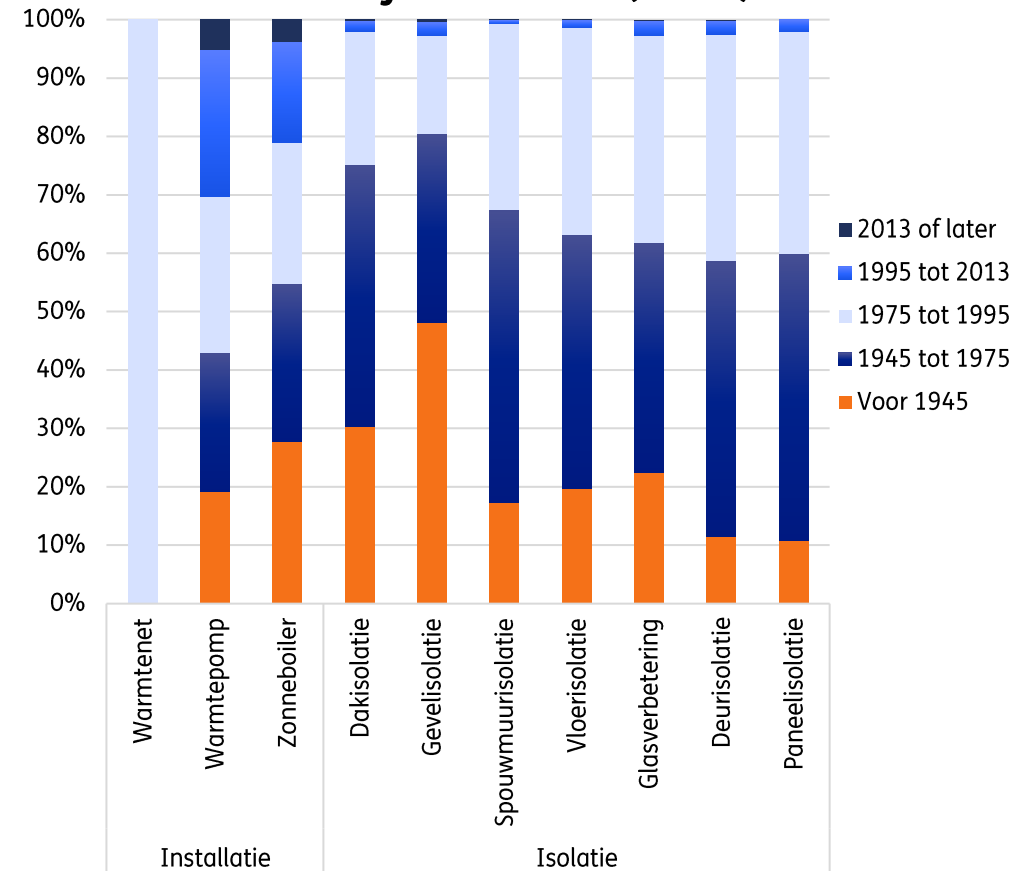
Aandeel van de doelgroep dat bereikt is (2022)

Maatregelen en bouwjaarklasse

- In woningen gebouwd na 2012 worden hoofdzakelijk (93%) installatietechnische maatregelen toegepast.
- Bij woningen gebouwd tussen 1995 en 2013 is 87% van de maatregelen een warmtepomp of zonneboiler.
- Isolatie wordt relatief veel toegepast in woningen gebouwd vóór 1995.
- Bijna de helft van de aanvragen voor gevelisolatie wordt toegepast in woningen gebouwd vóór 1945.

Toegepaste maatregelen verdeeld over bouwjaarklassen (2022)

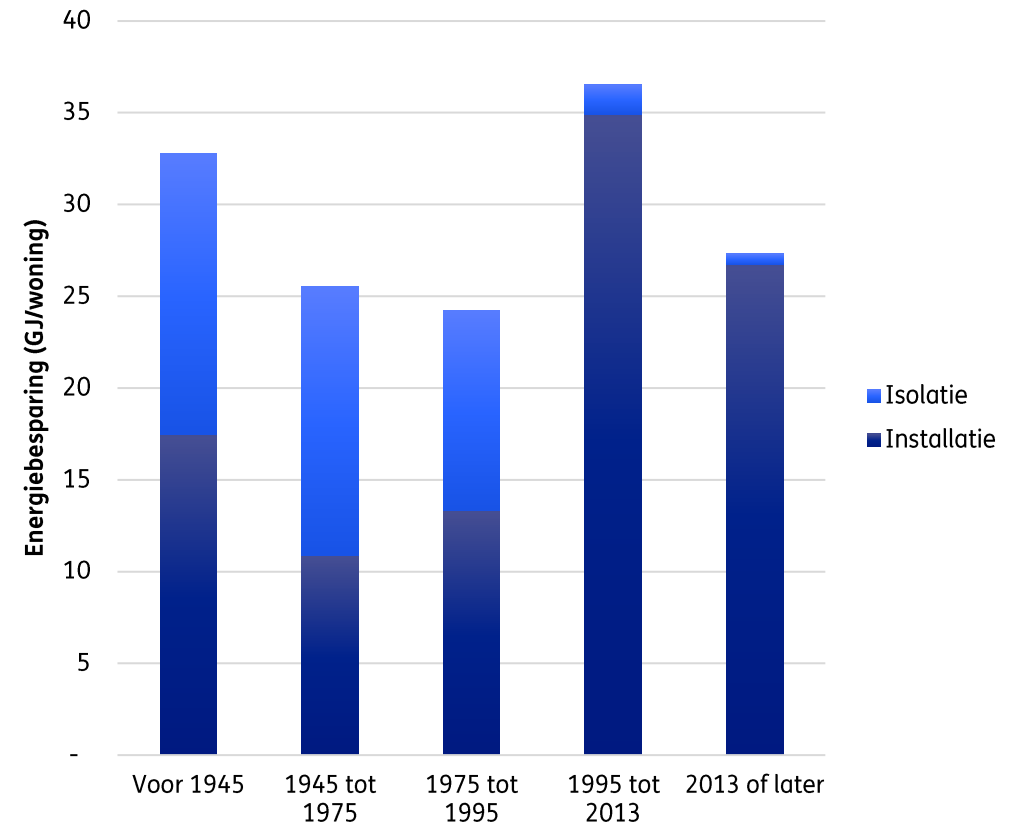

NB. Er zijn heel weinig (5) aanvragen gedaan en toegekend voor warmtenetten

Energiebesparing en bouwjaarklasse

- De grootste besparing per woning is bereikt in in woningen gebouwd tussen 1995 en 2013.
- Bij woningen gebouwd op of na 1995 is de besparing hoofdzakelijk gerelateerd aan installatiemaatregelen.

Energiebesparing naar Bouwjaarklasse (2022)

Tabel Bouwjaarklasse

Maatregelen en aanvragen						
	Voor 1945	1945 tot 1975	1975 tot 1995	1995 tot 2013	2013 of later	Totaal
Dakisolatie	5.555	8.180	4.165	325	40	18.265
Gevelisolatie	2.750	1.855	960	135	25	5.725
Spouwmuurisolatie	5.265	15.185	9.665	200	20	30.335
Vloerisolatie	6.790	15.010	12.260	430	35	34.525
Warmtepomp	6.165	7.605	8.625	8.055	1.665	32.115
Zonneboiler	905	875	785	560	125	3.250
Glasverbetering	6.760	11.835	10.680	790	45	30.110
Deurisolatie	410	1.690	1.390	85	5	3.580
Paneelisolatie	130	590	455	25		1.200
Totaal	34.730	62.825	48.990	10.605	1.960	159.110

	Voor 1945	1945 tot 1975	1975 tot 1995	1995 tot 2013	2013 of later	Totaal
Doelgroep	858.680	1.183.740	1.219.425	883.445	256.730	4.402.020
Aanvragers	16.635	29.295	24.575	8.700	1.720	80.925
Bereikte doelgroep	1,9%	2,5%	2,0%	1,0%	0,7%	1,8%
Maatregelen per aanvraag	2,1	2,1	2,0	1,2	1,1	2,0
Besparing (GJ/ woning)	32,8	25,5	24,2	36,5	27,3	27,8

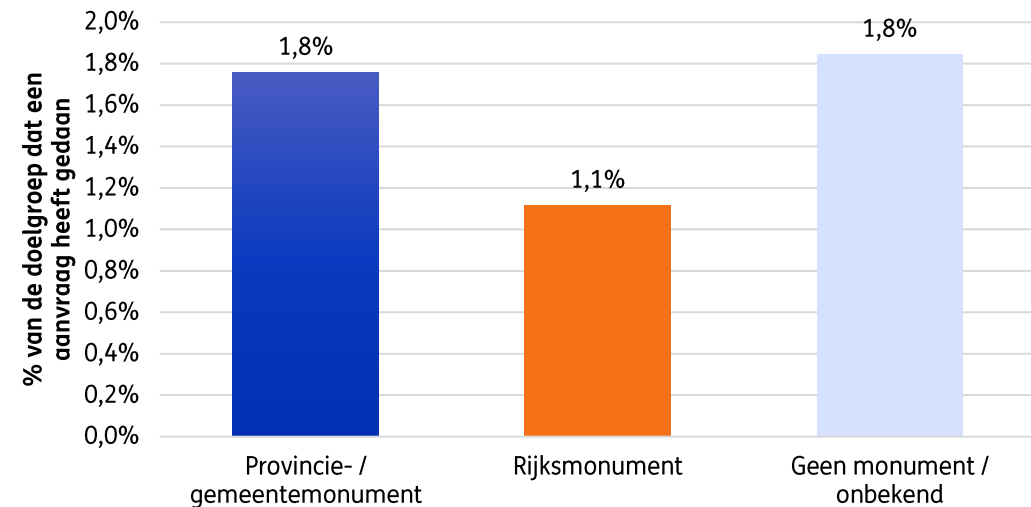
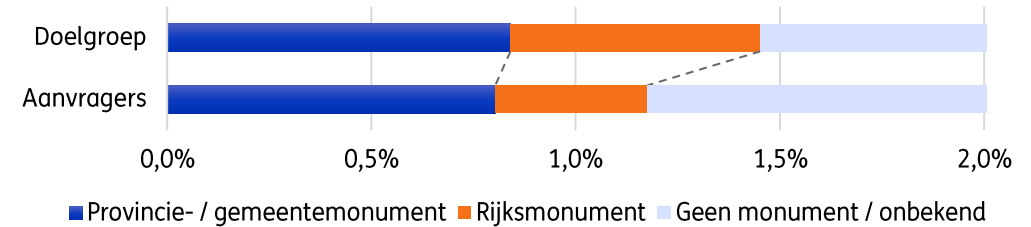
Inzicht in monumenten*

**Het betreft alleen bewoonde koopwoningen in monumenten*

Aanvragen bij monumenten

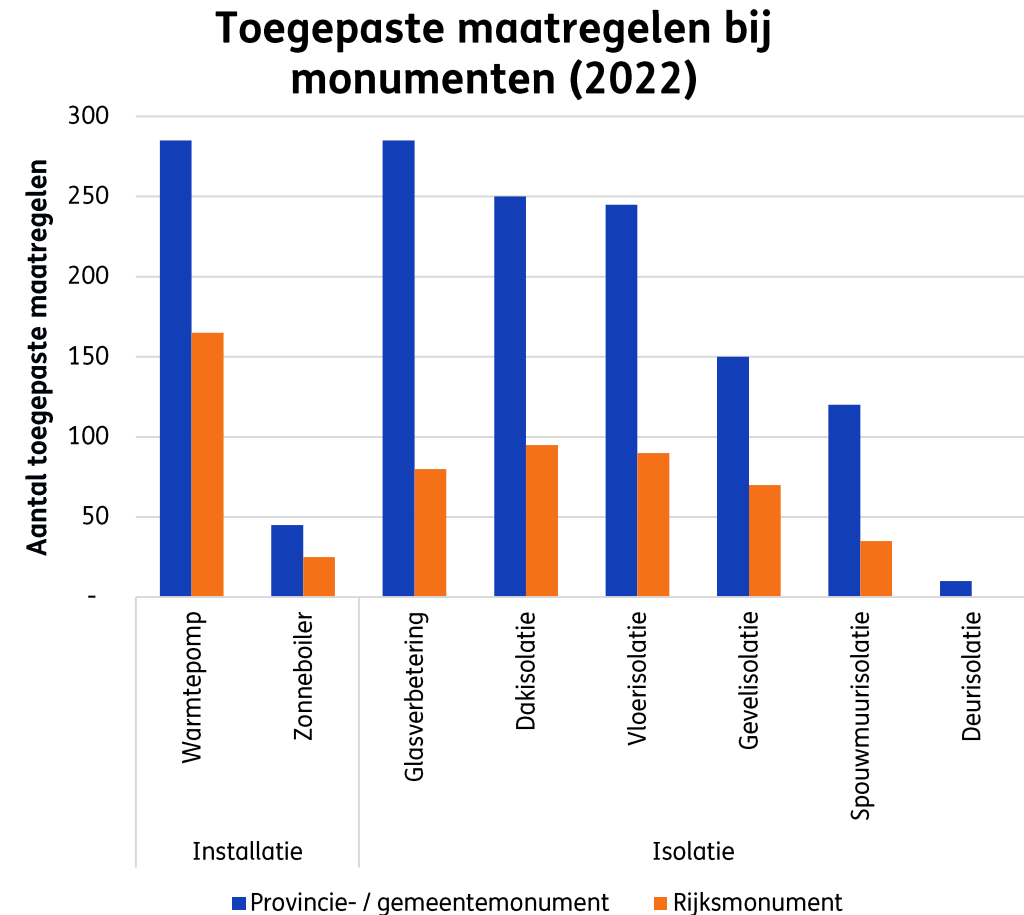
- Let op: de as van de bovenste grafiek laat alleen de eerste twee procent zien. De rest betreft 'geen monument'.
- Met name voor Rijksmonumenten zijn minder aanvragen gedaan dan de verhouding van de monumenten over de doelgroep.
- Er is geen groot verschil in het relatieve aantal aanvragen tussen Provincie- / gemeentemonumenten en niet monumenten.
- Voor monumenten zijn ook andere regelingen beschikbaar voor verduurzaming, zoals het Restauratiefonds.

Aandeel van de doelgroep dat bereikt is (2022)

Maatregelen en monumenten

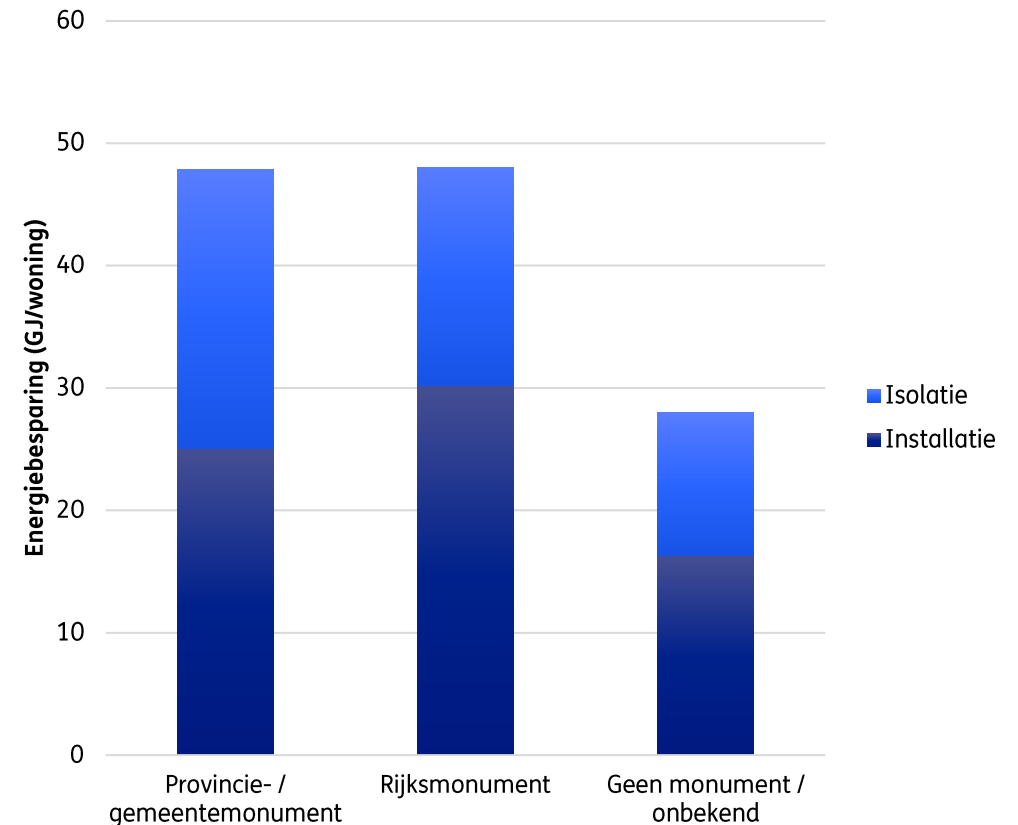
- Bij Rijksmonumenten is de meest toegepaste maatregel het plaatsen van een warmtepomp. Bij Provincie-/gemeentemonumenten een warmtepomp en glasisolatie.
- Bij Rijksmonumenten worden installaties relatief vaker toegepast in ten opzichte van niet-monumenten, isolatie relatief minder.
- Het type maatregelen dat bij Provincie-/gemeentemonumenten wordt toegepast komt overeen met niet-monumenten.

Energiebesparing en monumenten

- Bij monumenten wordt gemiddeld meer energie bespaard dan bij niet-monumenten.
- Bij Provincie-/gemeentemonumenten is de besparing gelijk verdeeld over installatie- en isolatiemaatregelen. Bij Rijksmonumenten komt de besparing grotendeels van installatiemaatregelen.

Energiebesparing naar monumenten (2022)

Tabel Monumenten

Maatregelen en aanvragen			
	Provincie- / gemeentemonument	Rijksmonument	Geen monument / onbekend
Dakisolatie	250	95	17.920
Gevelisolatie	150	70	5.505
Spouwmuurisolatie	120	35	30.180
Vloerisolatie	245	90	34.195
Warmtepomp	285	165	31.660
Zonneboiler	45	25	3.180
Glasverbetering	285	80	29.755
Deurisolatie	10		3.570
Totaal	1.390	560	157.165

	Provincie- / gemeentemonument	Rijksmonument	Geen monument / onbekend
Doelgroep	37.005	26.915	4.338.105
Aanvragers	650	300	79.975
Bereikte doelgroep	1,8%	1,1%	1,8%
Maatregelen per aanvraag	2,1	1,9	2,0
Besparing (GJ/woning)	47,9	48,0	28,0

Inzicht naar gestandaardiseerd besteedbaar inkomen*

**Het gestandaardiseerd besteedbaar huishoudinkomen is het besteedbaar inkomen, gecorrigeerd voor de grootte en samenstelling van het huishouden ('koopkracht').*

Voor deze monitor is gebruik gemaakt van de inkomensgegevens over 2021.

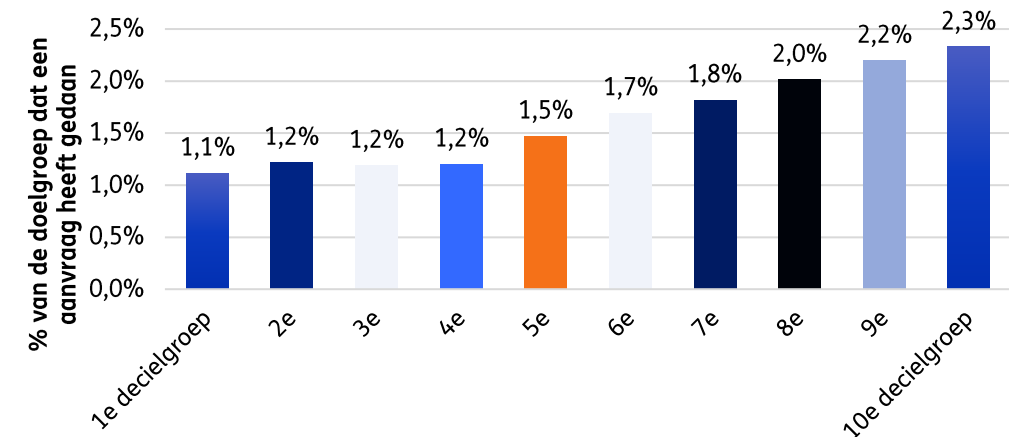
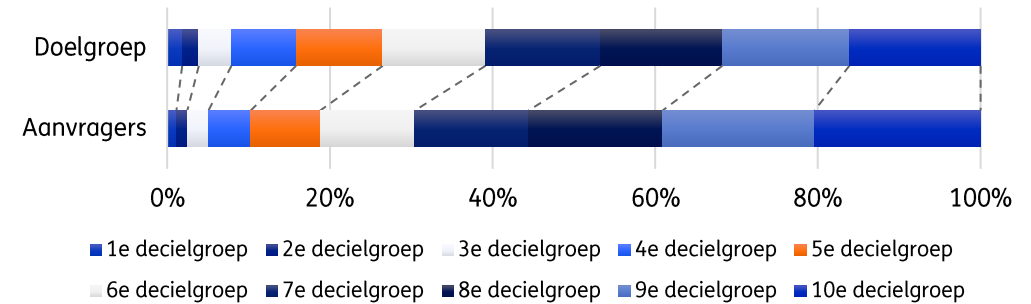
De indeling in decielklassen wordt bepaald op basis van alle huishoudens van Nederland. In deze monitor beschouwen we alleen de koopsector waardoor de verdeling over de decielen niet meer gelijk is: huishoudens met een laag inkomen hebben minder vaak een koopwoning dan huishoudens met een hoog inkomen.

In de lage decielgroepen zijn dan ook minder woningen, zie de 'Doelgroep' in de tabel.

Aanvragen naar besteedbaar inkomen

- In de laagste zes decielgroepen zijn minder aanvragen gedaan dan de verhouding van de inkomensklassen over de doelgroep.
- In de hoogste drie decielgroepen zijn meer aanvragen toegekend dan de verhouding van de inkomensklassen over de doelgroep.
- Relatief gezien zijn meer aanvragen gedaan voor huishoudens in de hoogste inkomensklassen.

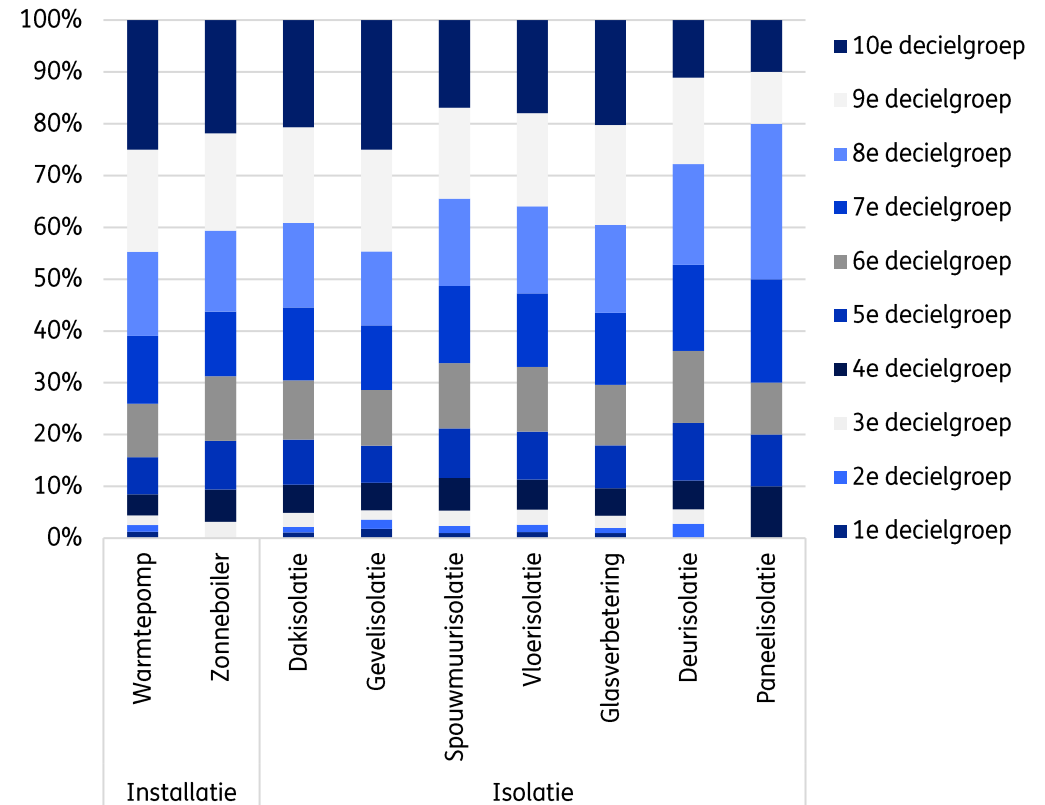
Aandeel van de doelgroep dat bereikt is (2022)

Maatregelen en besteedbaar inkomen

- In de 1e decielgroep worden het vaakst warmtepompen en vloerisolatie toegepast, gevolgd door glas- en spouwmuurisolatie. In deze klasse zijn geen aanvragen voor panel- en deurisolatie en voor het plaatsen van zonneboilers.
- In de 10e decielgroep worden warmtepompen het vaakst toegepast, gevolgd door vloerisolatie, glas- en spouwmuurisolatie.

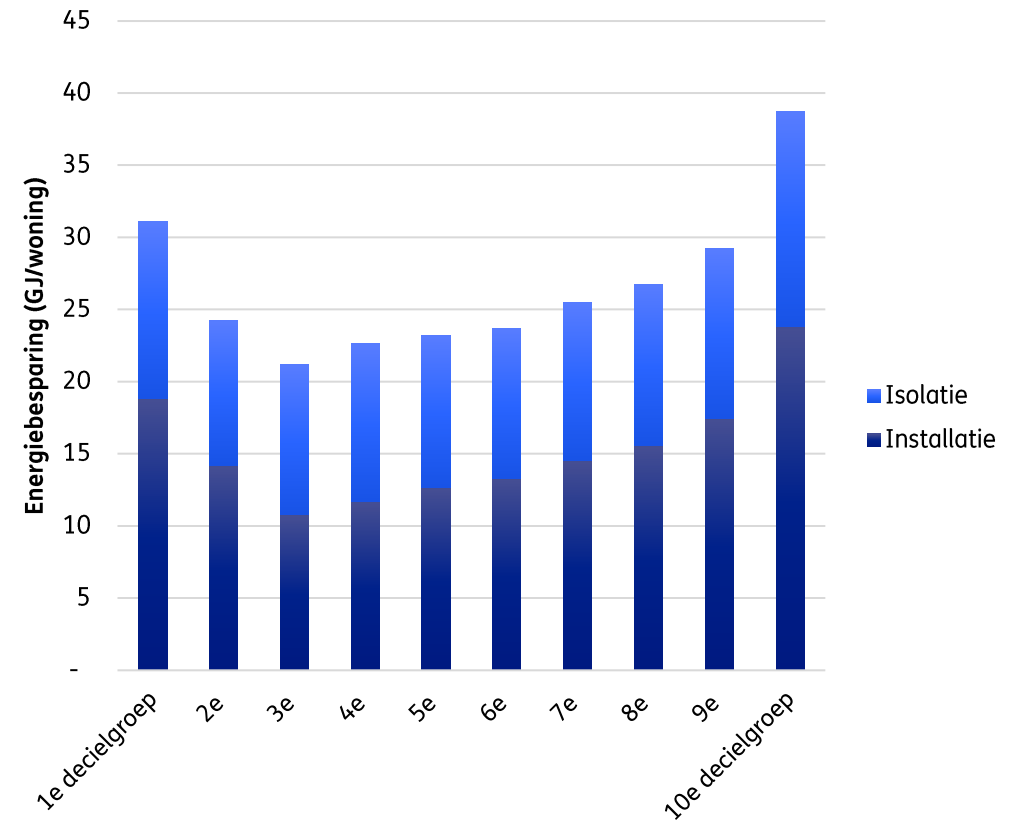
Toegepaste maatregelen verdeeld over gestandaardiseerd besteedbaar huishoudinkomen (2022)

Energiebesparing en besteedbaar inkomen

- De grootste energiebesparing is gerealiseerd in de hoogste decielklasse, gevolgd door de laagste decielklasse.
- In alle klassen komt de besparing hoofdzakelijk van installatiemaatregelen. Bij de hoogste en laagste decielklassen is het besparingsaandeel door installaties hoger dan bij de middelste decielklassen.

Energiebesparing naar besteedbaar inkomen (2022)

Tabel gestandaardiseerd besteedbaar huishoudinkomen

Maatregelen en aanvragen											
	1e decielgroep	2e	3e	4e	5e	6e	7e	8e	9e	10e decielgroep	Totaal
Dakisolatie	200	200	500	1.000	1.600	2.100	2.600	3.000	3.400	3.800	11.200
Gevelisolatie	100	100	100	300	400	600	700	800	1.100	1.400	3.100
Spouwmuurisolatie	300	400	900	1.900	2.900	3.800	4.500	5.100	5.300	5.100	19.800
Vloerisolatie	400	500	1.000	2.000	3.200	4.300	4.900	5.800	6.200	6.200	22.100
Warmtepomp	400	400	600	1.300	2.300	3.300	4.200	5.200	6.300	8.000	17.700
Zonneboiler			100	200	300	400	400	500	600	700	1.900
Glasverbetering	300	300	700	1.600	2.500	3.500	4.200	5.100	5.800	6.100	18.200
Deurisolatie		100	100	200	400	500	600	700	600	400	2.600
Paneelisolatie				100	100	100	200	300	100	100	800
Totaal	1.700	2.000	4.000	8.600	13.700	18.600	22.300	26.500	29.400	31.800	97.400

	1e decielgroep	2e	3e	4e	5e	6e	7e	8e	9e	10e decielgroep	Totaal
Doelgroep	80.500	90.500	176.600	349.000	469.100	554.500	621.300	659.500	687.300	708.800	3.001.000
Aanvragers	900	1.100	2.100	4.200	6.900	9.400	11.300	13.300	15.100	16.500	49.200
Bereikte doelgroep	1,1%	1,2%	1,2%	1,2%	1,5%	1,7%	1,8%	2,0%	2,2%	2,3%	1,6%
Maatregelen per aanvraag	1,9	1,8	1,9	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	1,9	1,9	2,0
Besparing (GJ/woning)	31,1	24,2	21,2	22,6	23,2	23,7	25,5	26,7	29,2	38,7	24,8

Inzicht naar verzamelinkomen*

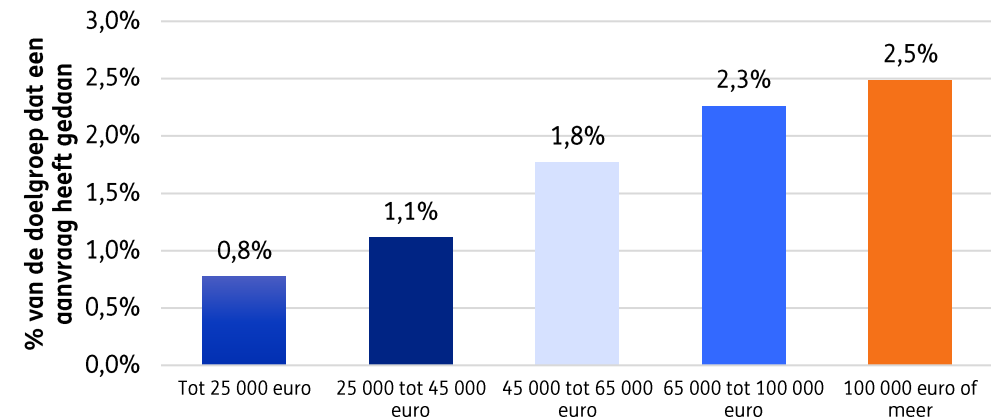
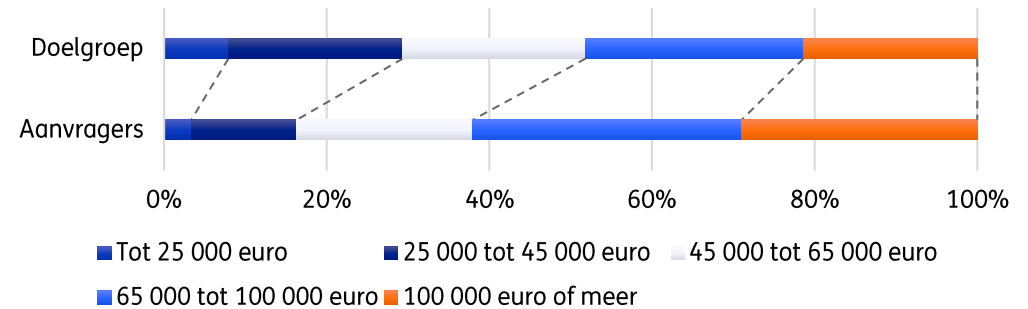
**Het verzamelinkomen (of 'belastbaar huishoudensinkomen') is het totale bedrag van het bruto-inkomen uit werk, het inkomen uit aanmerkelijk belang en het belastbaar inkomen uit vermogen van alle huishoudensleden (behalve kinderen) en vormt de basis voor de loonheffing en inkomstenbelasting*

Er is gebruik gemaakt van de inkomensgegevens over 2021.

Aanvragen naar verzamelinkomen

- Voor de inkomensklasse onder de 45.000 euro zijn relatief minder aanvragen gedaan dan de verhouding van de inkomensklassen over de doelgroep.
- Relatief gezien zijn de meeste aanvragen gedaan voor een woning met een inkomensklasse boven de 100.000 euro.

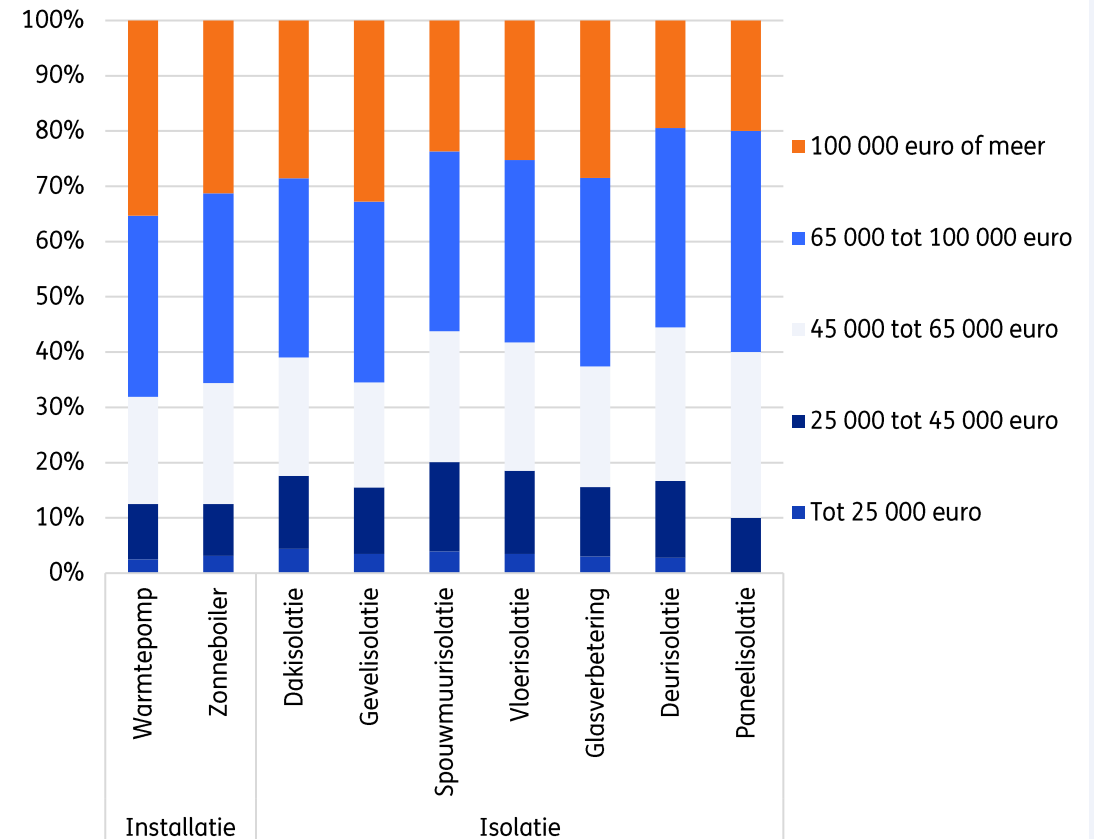
Aandeel van de doelgroep dat bereikt is (2022)

Maatregelen en verzamelinkomen

- Ongeveer tweederde van de warmtepompen, zonneboilers en gevelisolatie wordt toegepast bij huishoudens met een verzamelinkomen van 65 duizend euro of meer.
- Na vloer- en spouwmuurisolatie worden glisolatie, warmtepompen en dakisolatie het vaakst toegepast bij huishoudens met een verzamelinkomen tot 25 duizend euro.

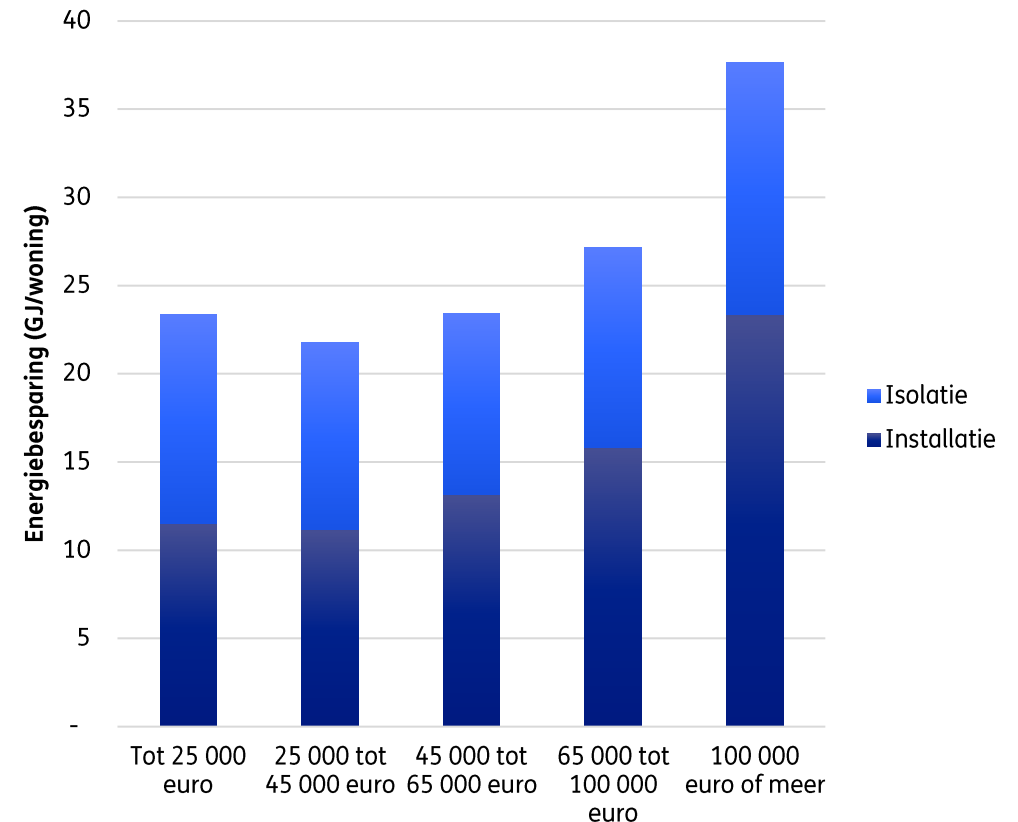
Toegepaste maatregelen verdeeld over het verzamelinkomen (2022)

Energiebesparing en verzamelinkomen

- De grootste besparing wordt gerealiseerd bij huishoudens met een verzamelinkomen van 100.000 Euro of meer.
- Bij een verzamelinkomen tot 45.000 Euro is de besparing gelijk verdeeld over isolatie- en installatiemaatregelen. Bij een verzamelinkomen boven de 45.000 Euro is de besparing voornamelijk afkomstig van installatiemaatregelen.

Energiebesparing naar verzamelinkomen (2022)

Tabel Verzamelinkomen

Maatregelen en aanvragen						
	Tot 25 000 euro	25 000 tot 45 000 euro	45 000 tot 65 000 euro	65 000 tot 100 000 euro	100 000 euro of meer	Totaal
Dakisolatie	800	2.400	3.900	5.900	5.200	18.200
Gevelisolatie	200	700	1.100	1.900	1.900	5.800
Spouwmuurisolatie	1.200	4.900	7.200	9.900	7.200	30.400
Vloerisolatie	1.200	5.200	8.000	11.400	8.700	34.500
Warmtepomp	800	3.200	6.200	10.500	11.300	32.000
Zonneboiler	100	300	700	1.100	1.000	3.200
Glasverbetering	900	3.800	6.600	10.300	8.600	30.200
Deurisolatie	100	500	1.000	1.300	700	3.600
Paneelisolatie		100	300	400	200	1.000
Totaal	5.300	21.100	35.000	52.700	44.800	158.900

	Tot 25 000 euro	25 000 tot 45 000 euro	45 000 tot 65 000 euro	65 000 tot 100 000 euro	100 000 euro of meer	Totaal
Doelgroep	348.300	943.700	987.800	1.179.200	940.400	4.399.400
Aanvragers	2.700	10.500	17.500	26.700	23.400	80.800
Bereikte doelgroep	0,8%	1,1%	1,8%	2,3%	2,5%	1,8%
Maatregelen per aanvraag	2,0	2,0	2,0	2,0	1,9	2,0
Besparing (GJ/ woning)	23,4	21,8	23,4	27,2	37,6	28,6

Definities: inkomen

- 1. Gestandaardiseerd besteedbaar inkomen:** het besteedbaar inkomen van een huishouden gecorrigeerd voor de omvang en samenstelling van een huishouden. Dit inkomensbegrip wordt ook wel gebruikt om te bepalen in hoeverre mensen kunnen rondkomen / er sprake is van armoede. Wellicht is het ook nog nuttig om de definitie van 'besteedbaar inkomen' toe te voegen. Het besteedbaar inkomen is het bruto inkomen uit arbeid, eigen onderneming, vermogen, uitkeringen en ontvangen overdrachten, verminderd met betaalde inkomensoverdrachten, premies werknemersverzekeringen, premies zorgverzekeringen, en belastingheffing op inkomen en vermogen. In de tabellen gaan we het gestandaardiseerd besteedbaar inkomen weergeven in *decielen*.
- 2. Belastbaar inkomen:** het inkomen uit box 1, 2, en 3, gesommeerd over alle leden van het huishouden. Het belastbaar inkomen is geen stabiel inkomensbegrip. Het is namelijk een begrip dat zowel afhangt van de hoogte van het bruto inkomen als van de regels ten aanzien van de belastbaarheid daarvan. Omdat de belastingregels van jaar op jaar wijzigen (met name de voorwaarden voor aftrekposten en vrijstellingen) is de hoogte van het belastbare inkomen tussen de jaren niet goed vergelijkbaar. In de tabellen geven we dit inkomensbegrip weer in *vijf categorieën*, namelijk: tot 25.000 euro, 25.000 – 45.000 euro, 45.000 – 65.000 euro, 65.000 – 100.000 euro, en 100.000 euro of meer.